

TARTU LINNAVOLIKOGU
KESKKONNAKOMISJON
KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tartu, raekoda

12.03.2024 nr 30

Koosolek algas kell 14:00, lõppes kell 16:00

Koosolekut juhatas: Mart Hiob

Protokollis: Aune Rumm

Koosolekust võttis osa: Alipi Borin, Armen Šahbazjan, Andrus Punt, Harri Jallajas, Nikolai Männik, Marti Viilu, Mart Hiob, Mati Malm, Priit Humal, Jaak Laineste, Irja Alakivi, Silver Kuusik, Gea Kangilaski

Puudusid: Kirill Avdejev, Elsa Leiten, Loone Ots, Ivar Kuusik

Kutsutud: abilinnapea Elo Kiivet, abilinnapea Raimond Tamm, südalinna kultuurikeskuse juht Aavo Kokk, ruumiloome osakonna valdkonnajuht (detailplaneeringud) Aire Priks, linnamajanduse osakonna keskkonnateenistuse juhataja Ülle Mauer, volikogu esimehe nõunik Marit Sepma, Tartu Linna Noortevolikogu esindaja Mirell-Maria Mesi, Keskerakonna saadikurühma nõunik Vladimir Šokman, volikogu liige Merle Kivist

Päevakord:

1. Informatsioon Vanemuise tn 1 krundi ja lähiala detailplaneeringu eskiislahendusest ning keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõust
2. Informatsioon südalinna kultuurikeskuse rajamise ettevalmistustest
3. Tartu Linnavolikogu 14. septembri 2006. a määruse nr 37 "Tartu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskirja ning Tartu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja kinnitamine" lisa 2 muutmine
4. Kohal algatatud küsimused

Esimese kahe punkti arutelu toimus koos arengu- ja planeerimiskomisjoniga, neid juhatas arengu- ja planeerimiskomisjoni esimees Veljo Ipits.

Osalesid arengu- ja planeerimiskomisjoni liikmed Helmer Jõgi, Tauri Tampuu, Aivar Sööt, Kalver Künnapuu, Lenne Rähn-Kuusik, Andro Roos, Vahur Kollom, Indrek Katušin, Olev Kork, Allan Unt, Verni Loodmaa ja Reno Laidre.

1. Informatsioon Vanemuise tn 1 krundi ja lähiala detailplaneeringu eskiislahendusest ning keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõust

Mart Hiob ei osalenud päevakorrapunkti arutelus.

Kuulati Elo Kiiveti ja Aire Priksi ettekannet, vastuseid küsimustele ning koosolekul osalenute arvamusi.

Detailplaneeringu eesmärk on ehitusõiguse määramine Tartu südalinna kultuurikeskuse rajamiseks ning kogu planeeringuala kvaliteetseks ja inimsõbralikuks avalikuks ruumiks muutmine. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne selgitab välja kaasneda võivad mõjud

keskkonnale. Eskiislahendus on planeeringu koostamise esimene etapp, kus kõiki aspekte ei ole veel detailsetl käsitletud. Lähtutud on Tartu linna üldplaneeringust, muinsuskaitse eritingimustest ja rahvusvahelise arhitektuurivõistluse võidutööst „Paabel“. Näidatud on hoonestusala, kuhu rajatakse kultuurikeskus. Paralleelselt detailplaneeringu koostamisega on käimas hoone projekteerimine, mille käigus selgub selle täpne suurus ja kuju. Ehitusõiguse määramisel on aluseks üldplaneeringu eesmärk säilitada vähemalt pool pargist rohealana ja luua alale terviklik avalik ruum. Detailplaneeringu eskiislahendus on avalikul väljapanekul 21. märtsist 22. aprillini.

Küsimused ja arvamused puudutasid peamiselt kavandatavat maa-alust parklat (parkimiskohtade arv, nende rajamise põhjendatus, juurdepääsud), Vabaduse puiestee tulevast liikluskorraldust, turuhoone parkla võimalikke muutusi, planeeringu avalikustamist ja ettepanekutega arvestamist, keskkonnamõju hindamise aruannet, hoonestusala ja roheala suhet, südalinna kultuurikeskuse funktsioone jm teemasid.

Lenne Rähn-Kuusik soovis selgitust, millised plaanid on alal olevate puudega, haljastuse nii suurel määral likvideerimine ei olnud enne teada. Samuti ei pidanud ta põhjendatuks nii suure parkimismahu kavandamist, eesmärk peaks olema kesklinnas autode arvu vähendada. Elo Kiivet selgitas, et haljastuse teemad täpsustuvad edasise planeerimise ja projekteerimise käigus, säilitada püütakse võimalikult palju puid. Uuritakse ühtlasi asendusistutuste ja ka olemasolevate puude mujale istutamise võimalusi. Parkimiskohtade osas annab planeering maksimaalse võimaliku kohtade arvu, kui palju tuleb tegelikult, on samuti edasiste arutelude teema.

Veljo Ipits ja Verni Loodmaa avaldasid arvamust, et parkla on kindlasti vajalik, et hoida kesklinna konkurentsivõimet. Palju parkimiskohti on juba keskusest kaotatud ja nende hulk väheneb veelgi, samas ei ole kesklinna ega ka kesklinna piirile rajatud parkimismaju. Arvestada tuleb kõigi liiklejagruppide huve.

Vahur Kollom märkis, et tuleks rohkem arvestada ka nende 5000 inimese huve, kes kirjutasid alla keskpargi säilitamise petitsioonile, võib-olla oleks mõni muu asukoht kultuurikeskusele siiski parem.

Irja Alakivi märkis, et südalinna kultuurikeskusesse on pandud kokku liiga palju asutusi ja ettevõtlust, see mõjutab negatiivselt olulisi kultuuriasutusi ja nende ruume (nt kunstimuuseumi hoidlate puudumine). Asukoht kahe olulise silla vahel on probleemne ka võimalikes konflikti- ja kriisisituatsioonides, on väga suurte kahjustuste oht nii olulistele kultuuriasutustele. Puudulik on ka keskkonnamõju hindamise aruanne: ei ole analüüsitud null-alternatiivi, KSH-s pakutud meetmed ei kompenseeri elujõus pargi likvideerimist ning aktiivselt kasutatava mänguväljaku ja turismibusside peatumiskohtade kaotamist, ei näidata, kus oleks kesklinnas võimalik vähendada kõvakattega alasid jm probleemid. Uue suure parkla rajamine süvendab linna autokesksust ning tõstab suurõnnetuste ohtu kultuuriasutuste hoones.

Elo Kiivet selgitas, et turismibusside peatumiskoht ei kao. Samuti analüüsitakse projekteerimise käigus põhjalikult kõiki riske, tehakse eraldi turva- ja riskianalüüs. Arhitektuurikonkursi võidutöös on välja pakutud ka uued kohad laste mängualadeks.

Verni Loodmaa märkis, et planeeringu seletuskirjas on kultuurikeskuse tekitatavate liikumiste arvud prognoositud väga tagasihoidlikena, mis ei ole vastavuses eesmärgiga, et südalinna kultuurikeskusest saaks Tartu ja Lõuna-Eesti oluline tõmbekeskus.

Elo Kiivet kinnitas, et linnavalitsus vaatab seletuskirja üle.

Informatsioon võeti teadmiseks.

2. Informatsioon südalinna kultuurikeskuse rajamise ettevalmistustest

Mart Hiob ei osalenud päevakorrapunkti arutelus.

Aavo Kokk tutvustas oma plaane ja tegevusi kultuurikeskuse rajamise ettevalmistamisel ning vastas küsimustele.

Informatsioon võeti teadmiseks.

3. Tartu Linnavolikogu 14. septembri 2006. a määruse nr 37 "Tartu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskirja ning Tartu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja kinnitamine" lisa 2 muutmine

Kuulati Raimond Tamme ettekannet ning Raimond Tamme ja Ülle Maueri vastuseid küsimustele.

Eelnõuga tehakse ettepanek tunnistada kehtetuks Tartu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja paragrahv, mis annab võimaluse taotleda ühisveevärgist kastmiseks kasutatava vee mahaarvamist kanaliseeritava reovee arvestusest. Joogivee kastmiseks kasutamise soodustamine ei vasta kaasaja arusaamadele keskkonnateadlikust käitumisest ega suuna inimesi kasutama alternatiive, eelkõige koguma ja kasutama kastmiseks vihmavett. Joogiveega kastmine ei ole loodusressurssi säästev ega jätkusuutlik lahendus ning võib pikemas perspektiivis ohustada põhjaveevarusid.

Küsimused puudutasid peamiselt kehtiva soodustuse rahalist suurust, soodustuse saajate arvu ning alternatiivseid võimalusi kastmisvee saamiseks.

Irja Alakivi tõi esile, et endiselt juhitakse sademevett ebaseaduslikult linna kanalisatsiooni, kust see jõuab reoveepuhastisse, see on probleem, mis vajab analüüsi ja meetmeid. Komisjon võiks saada selle kohta ülevaate.

Ka teised komisjoni liikmed tundsid huvi nii seadusliku kui ebaseadusliku sademevee olmereoveekanaliseerimise juhtimise vastu.

Raimond Tamm märkis, et probleem on olemas ja Tartu Veevärk sellega pidevalt tegeleb, et vähendada kanalisatsiooni jõudva sademevee hulka. Raimond Tamm lubas uurida, kas veevärgil on ülevaadet sademevee olmereoveekanaliseerimise juhtimise probleemi ulatusest ja sademeveevõrgu väljaehitamise seisust. Vajadusel arutatakse seda küsimust eraldi mõnel tulevasel komisjoni koosolekul.

Otsustati ühehäälselt eelnõu toetada.

4. Kohal algatatud küsimused

4.1. Irja Alakivi tutvustas komisjonile:

- Eesti Akadeemiliste Naiste Ühingu (EANÜ) algatusel 19. detsembril 2023 Sanatooriumi pargi ja Kallaste maja tuleviku teemal toimunud kohtumist abilinnapea Lemmit Kaplinskiga;
- Eesti Looduskaitse Seltsi (ELKS) Tartu osakonna algatusel 16. veebruaril 2024 Biomedicumis toimunud teaduskohtumist TÜ kestliku arengu keskuse juhataja ja keskkonnatervishoiu professori Hans Orruga teemal „Loodusala kasu meie tervisele”, kus täiendava ettekande „Sanatooriumi tervendav park” tegi Eesti Maaülikooli maastikuarhitektina lõpetanud Carolina Sirel ning kus arutelus osalesid linnaarhitekt Jiri Tintera, EMÜ professor Kalev Sepp ja maastikuarhitektuuri õppejõud Toomas Muru, TÜ professor Hans Orru ja emeriitprofessor Astrid Saava.

4.2. Irja Alakivi avaldas arvamust, et keskkonnakomisjon ja kultuurikomisjon vajaksid selgitusi selle kohta, kuidas menetleti ja miks jäeti vastu võtmata ja on siiani kasutamata kolme Soome kultuuriseltsi (Soome Kultuuripärandi Tugi, Aino Kallase Selts ja Soome Kirjanike Liit) poolt Eestile ja Tartu linnale 28. veebruaril 2018 esitatud koostööettepanek Aino ja Oskar Kallase maja kordategemiseks ja avalikku kasutusse võtmiseks kultuuriobjektina.

Mart Hiob kommenteeris, et see on rohkem revisjonikomisjoni teema ning palus Irja Alakivil või Eesti 200 fraktsioonil pöörduda revisjonikomisjoni poole.

Veljo Ipits
Koosoleku juhataja

Mart Hiob
Koosoleku juhataja

Aune Rumm
Protokollija